

vi ha godt hopp om ett nytt litet ballettdivertissementⁱ hvad det lider – nu under vintern, ty på sommaren är den afhållne själasörjaren upptagen af att förbereda barnen till deras första nattvardsgång.

”Vet du om att Per svinaherdeⁱⁱ var galen?”

”Hva – Hvafalls?”

”Jo, det står ju i visan: Per Svinaherde satt uppå Tufvan och sang”

Då jag talade om för den lilla snälla fru Lidströmer att vi nu voro tre stollar i Vrena Moses, Hillmanⁱⁱⁱ och jag^{x)}, klappade hon mig vänligt på handen och sade uppmuntrande ”ååh äro de andra inte värre än Ingeniören så är det ingen fara”¹⁾

”Frälsningsarmén är vår Herres varieté”

”Frälsningsarmén har direkt telefon förbindelse med Himmelriket – man behöfver bara ropa: Hallå! Söte Jesus!”

Jag hade en gång ressällskap mellan Kola^{iv} och Vardö^v, dit vi Koloiter emellanåt reste för att lefva high life (36 timmars resa) med en gammal bildad ryss som talade fly-

x) så att vi kunde dra oss en visa

tande Engelska så att vi blefvo fina vänner och tömde åtskilliga rumkor^{vi} tillsammans^{2x)} – Han hyste stor beundran för Karl XII – det göra förresten alla bildade Ryssar – och hans landsmän – och det var intressant att lyssna då han talade om Ryska förhållanden hvilka han tycktes betrakta från moderatliberal men dock genomgående rysk – nationel synpunkt – Då talet föll på de hvita popernas^{vii} låga bildningsgrad och den afgudadyrkan som folket egnade sina ikoner, försvarade han både ikoner och prester med att de lägre klasserna voro så groft okunniga och andligen utvecklade att just denna afguda dyrkan och dessa enkla simpla prester, utgångna ur deras egna led och delande deras lif och umbäranden, var det enda som lämpade sig för deras naiva uppfattning.

x) Då vi sent om sider after ihärdigt rumkande landstigit i Vardö mötte vi en hel bataljon frälsningssoldater som med flygande fanor och klingande spel tågade genom gatorna eller rättare sagdt gatan till sitt högqvarter, och som jag trodde

x) jemför våra frimicklar^{viii} och den söte Jesus

att det kunde intressera Ryssen föreslog jag att vi skulle följa med, och nu blefvo vi vittne till en af de vanliga "manövrarna" tror jag de kallas, endast vida galnare än i London eller Stockholm – en riktig dårhusscen med ansatser till tungomålstalande (förefaller som vi menniskor blefvo galnare ju längre norrut man kommer – tänk på det vanvettiga läseriet i Norrland för några årtionden sedan) Ryssen satt hela tiden tyst och andäktig och då vi åter befunno oss ute på gatan, tryckte han min hand och uttalade sin tacksamhet för det att jag gifvit honom tillfälle att beundra denna den sista blomman på den upplysta protestantiska religionens lifskraftiga träd – och han såg mig så troskyldigt i ögonen, gubbfan.

25 November ±0 Backlund , ögondiagnostikern i Stigtomta har låtit sprida ut att doktor Bergenhem sagdt att "hade vi läkare hälften af hans (diagnostikerns) kunskaper, så kunde vi skatta oss lyckliga" – och detta tros, fast Bergenhem kategoriskt förnekar det – Den ansedde och aktade läkarens ord mistros och den afdankade skomakare-

gesällens tros, just emedan den ene är en bildad och sakkunnig man och den andre, ja han är en skomakargesäll och humbug^{x)}. Ju större humbugen är dess lättare tyckes den gå i vissa kategorier människors isynnerhet okunniga "bildade" sysslolösa fruntimmer. Jag får gallfeber då jag tänker på't och lika arg blir jag då jag ser huru de stora dagliga tidningarne, i främsta rummet det dygdiga Aftonbladet, för snöd vinnings skull ta in annonser om amerikansk humbugmedicin, elektriska bälten och dylikt skoj. – De begå härigenom rent af ett brott, icke så mycket för det att de bli medskyldiga i att lura tusentals okunniga, mestadels fattiga, landsmän på deras surt förvärfvade slantar, fast äfven detta är skamligt, utan emedan de bidraga till att sjuka underlåta att itid söka läkare vid inträffande ohälsa och derigenom riskera lif och lycka.

"Doktor Kidd^{ix)}" bombarderar den svenska landsorten med sina pillerreklamer – statarekärningarna här i trakten få sådana hvori de uppmanas att på ett medföl-

^{x)} okunnigheten hatar kunskapen

jande idiotiskt plakat nedskrifva sina krämpor, så skall den människovänlige doktorn gratis sända dem bot i form af piller, serskildt trillade för deras åkommor. – Nappa de på kroken erhålla de ganska riktigt gratis pr. omgående en liten ask piller som enligt närmare analys innehålla strychnin, hvilket momentärt verkar uppiggande på kroppen ungefär som en sup hvarefter reaktion i form af slapphet och olustighet inträder. Käringa fästa sig emellertid endast vid den uppiggande verkan och då pillerna äro slut skrifva de efter mer, men då kostar en, visserligen större, ask ca 30 kronor som rätt ofta betalas af de fattiga stackarna för en vara som är värd, om man kan tala om värde på sådan smörja, högst 75 öre – 30 kronor, ungefär mannens kontanta aflöning för 6 veckors sträfsamt arbete – och i detta fördömda skoj göra sig de stora rika tidningarna medskyldiga.

Man kan tänka i hvilken skala dessa humbugaffärer bedrifvas, då det kan löna sig at rent af öfversålla det aflägsna Sverige med prospekter och profaskar, för att icke tala om de dyra dagliga tidnings annonserna året om. Bästa sättet att

bli rik i Amerika är att lancera ett nytt piller eller en ny sekt.^x

I Frankrike lära de unga läkarne omsorgsfullt dölja den skamfläck som vidlåder dem derutinnan de äro vetenskapligt bildade, och utge sig för qvacksalvare samt förtjena grofva pengar genom att kurera folk enligt alla konstens regler, jemte diverse oskyldigt hokus pokus – en utmärkt idé.

26 November ±0 Jag kan ej med folk som så att säga lägga upp sitt blödande hjerta på en presentertallrik till ett äradt publicums beskådande – I allmänhet är den gamla skrupna abravinken ej värd att titta åt och dess "juice" är oftare magsyra än blod.

Då salig Sörman var "on the Warpath" hvilket hände litet emellan höll han alltid till på Lilla W6^{xi}, der han sågs nedsjunken i ett soffhörn och den djupaste förtviflan – Tårarna strömmade ned för hans intelligentas ansigte och slående sig för pannan framsnyftade han: "O mitt hjerta, mitt arma blödande hjerta. Det är för ömt, ÖMT för ÖMT, fåråbanna mej ä de inte för ömt! Detta var det psycho-

ögonblicket för att gripa in, klappa honom på skuldran och intala honom hopp och förtröstan, hvilket, efter en lång och innerlig handtryckning, under hvilken man upprepade gånger mellan snyftningarna fick veta att man var den ende som kunde läsa i hans inre och förstod honom och hans sargade hjerta, alltid renderade en grogg, eller om hans smärta varit synnerligen bottenlös, en flaska champis efter hvars förtärande han åter blef man och började tala om flickor. Sednare, fram på qvällkulan anlände en hyrvagn, innehållande en yngre knodd som såg ut som en likbjudare^{xii}, för att transportera hem den vördade chefen – Kontoret hade nemligen hela dagen varit i telefonförbindelse med lilla W6 för att kunna ingripa då han var fullt färdig – intilldess var det ju bäst att han fick rufva över sin sorg på ett ställe der han var aktad och ärad och omgifven af sympatiserande vänner, istället för att fläta ben^{xiii} på gatorna och bli omhändertagen av någon snäll och hjälpsam ung dam.

Efter en kortare tids hemlif uppenbarade han sig igen på kontoret, arbetsam sträng och allvarlig, tills hjertat efter några veckor återigen blef honom öfvermäktigt – frid vare med den stollen

Sörman och några andra pampar af samma skrot och korn, kunde liknas vid kometer som periodvis plötsligt visade sig inom V6^{xiv}. Låtande ett regn af spritmeteoror regna ned öfver dess lilla hemtrefliga krets av klotrunda planeter, hvars sol Åboms fenomenala näsa var – för att inom kort lika plötsligt försvinna i den för de W6ska himlakropparna okända, sagolika arbetsverlden.

28 November ±0 Hurra! Det lär vara kuckel mellan Moses och gräfsvinshonan – vilbekomme, som danskarna säga, båda två. Nå, hon är ju i qvinnans bästa ålder, med allt hvad dertill hör, rygghmatisk^{xv} och löständer m.m. och han faktiskt lindrigt knottrig, så det blir nog bra. Denna lilla idyll påminner mig om min värderade vän Herman Sandebergs^{xvi} backstusitterska Albrektina, äfven hon i sina bästa år så der 65 -70 år som kom till honom och sade att hon funderade på att gifta sig med Lars Anders en 75 årig sprakfåle^{xvii} som gick på socknen. Då Sandeberg framhöll att detta dock var alltför galet för två gamla skrällen som knap-

past hade kläder på kroppen genmälde Albrektina under ljuf förvirring att det inte gjorde någonting; "Ty känner jag Lars Anders rätt så komma vi nog mest att hålla till i sängen" – Den kärleken! Då riksdagen för många år sedan skulle fatta beslut om kvinnans myndighet, förklarade en talare att han inte hade något emot att hon blef myndig vid 21 års ålder, bara hon sattes under förmyndare igen vid 31 -

År 1882 skulle jag hemta gjutsand till vårt gjuteri vid Underåsen och gaf mig iväg med bogserbåt, pråmar och manskap en kall novemberdag just innan isen lade, samt kom fram till platsen i mörkret så sent att intet arbete kunde företagas förrän dagen derpå. Jag fick därför öfvernatta i den lilla statare stuga som beboddes af den uråldrige nästan stendöfve uppsynsmannen öfver sandtågen, Svan, Lloyds för detta lifjägare, och hans nästan lika gamla och hemskt fula vif^{xviii}. Gubben låg på en pinsoffa och käringen i sängen och jag midt emellan dem på bara golfvet i månskenet och svor öfver den skarpa kölden. Om en bra stund då gub-

bens timmerstockar angafo att han sof den rättfärdige (och fulle) arbetarens lugna sömn, satte sig käringen upp i sängen och tillhviskade mig med ett förföriskt leende: "Hågas de så kan hanen få krypa opp jemte mej, men han får lof te va töst, för gubbfan ä inte så döf som han låss" – Hon var emellertid så häxlik der hon satt och grinade i månskenet med sin tandlösa mun att jag föredrog golfvet med frysandet och svärjandet – att gubben var full berodde på käringen som satte i mig att hans gamla slitna mekanism måste smörjas med nubbar litet emellan för att kunna arbeta – jag misstänker att hon lurade mig i temligen genomskinligt syfte, ty dagen därpå var gubben protoplasma, oduglig till allt.

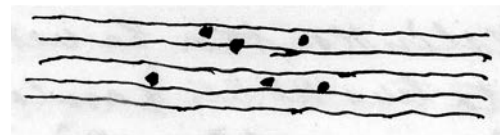
Då fru Ankarkrona^{xix} öfvergaf sin make, nationalsvinet^{xx}, och sina vuxna döttrar för husets informator, den förföriske Carl v. Bergen^{xxi} förebrådde dessa sednare henne att hon bar sig så fjolligt åt, påpekande att äfven de litet emellan voro vanvettigt förälskade utan att därför hoppa öfver

skacklorna – med en ringaktande axelryckning utbrast den charmanta hvithåriga modern: ”Ni, - flickslinkor, tror Er veta hvad kärlek är – nää! vänta tills Ni bli gamla så ska Ni få känna på annat – Då en käring blir kär är fan lös” – gubbarne äro förresten inte en bit bättre – endast en genom temligen starkt utveckladt skönhets sinne skärpt sjelvkritik räddar mig ifrån att litet emellan sjelf bli jubelåsa Bra sagt Faust - lid gamla åsna.

Den 80 årige H. adelig, rik välkonserverad och ovanligt lite vidrig för sin ålder försökte att locka en 19 årig fjälla till äktenskap genom att framhålla att han led af höggradigt hjertfel, hvilket ofelbart inom kort tid skulle lägga honom i grafven om han gifte sig. Ehuru detta ju lät mycket frestande sa jäntan nej och gubben lefde sedan många herrans år, arg som ett bi.

En gammal framstående fransk kompositor sörjde ihjäl sig för att en balett hoppa, en liten sötnos som hette Miré prydde honom med horn, så kolossala att han ej orkade bära dem,

hvarföre han sköt sig. – på hans grafvård fann man en morgon de italienska noterna la mi re la mi la inristade

Die Eifersucht ist eine Leidenschaft die mit Eifer sucht was Leidenschaft^{xxii} – hoppas att både noterna och Tösken äro hjälpligt riktiga.

Balletösen till den gamle herrn ”således välkommen i morgon klockan 3, men kom ihåg herr baron – barn öfver 70 betala dubbel entré”

Sista gången jag höll på med der klabbet var då jag kom hem från Africa. Jag hade då riggat upp mig från topp till tå i Hamburg och verkade svajigt kontinental och som jag dertill var gulblek och ytterligt urlakad, såg jag ”distingué” ut och var således i besittning af de yttre företräden som bruka betinga framgång hos det täcka könet, isynnerhet som kofvan också förefanns. Jag bodde på Hotel Frankfurt der en tjugusande ung dam af ”stiliga Agusta” typen gasterade^{xxiii} som städerska och det dröjde ej länge förr än en animerad

flirtation var i full gång, då och då urartande till skämtsamma handgripligheter, hvilka dock den sköna med mycken takt och bedårande ögonklatschan visste afstyra. En morgon då jag beställde kaffe frukost föreföll hon dock mera vek och lofvade att hålla mig sällskap – en flaska påter^{xxiv} som förkläde – då hon kom tillbaka med kaffebrickan hvarpå hon efter ett grundskott med ögonen gick ut i serveringsrummet, der jag hörde hur hon i talröret beställde ”kaffebrukost med ägg och en påter till tokiga gubben i sjuan!” – Efter den duschen har jag behandlat dylika affärer som affärer, hvilket de ju nästan alltid äro (se Velanders ”Prostitutionens historia^{xxv}”)

Den gamle herrn, liggande på gatan plundrad och pryglad: ”Det här fördömda soudenöroskicket gör ju att man nära nog mister all sin sympati för prostitutionen”.

Fatalt är det för ”en man i sina bästa år” då han, öfverväldigad af sina känslor kastat sig på knä för den sköna, måste be henne om hjälp för att komma på fötterna igen emedan skanko äro slankiga och skrala.

S. H. håller styft på att 60 års åldern är kvinnans skönaste blomstringstid, då är hon fullt mogen (ja det är då visst och sant) ”På scenen kan hon se ut som om hon vore 30 år”. Hörnu goaherrn! Om hon är oemotståndligast vid 60 års ålder, hvarför fasen försöker hon då att se ut som 30? I min ungdom började man tala om la femme à trente ans såsom varande fina Q. – sen blef det quarant, cinquante och nu soixant – jag upplefver nog den tid då det fordras att vi ska göra oss till åsnor för 80 pundare.

Som motstycke kan det förtjena att omtalas att då det för några år sedan i ”The House of Lords” var fråga om att höja den criminella åldern för flickors häfdande från 13 till 15 år, en nobel lord upphof sin stämman och tvärtom yrkade på dess nedsättande till 10 år ”emedan många voro användbara redan då” – Den mannen var ej buskablyg – tydligen typen för en ädling sans peur et sans reproche^{xxvi}

Dyrkan af den fullt mogna

qvinnan torde uppstått i Frankrike och kan möjligen förklaras af att kvinnorna der tyckas besitta ojemförligt mycket större vitalitet än mannen. Så vida en statistisk uppgift som nyligen gått genom pressen, är sann, hvilket jag högeligen betvivlar skulle i Frankrike medelåldern vid döden för kvinnor och män vara resp. 70 och 50 år mot 68 och 65 i Sverige. Den Franska kvinnan skulle således lyckas ta kol på sin herre och man 15 år tidigare än den svenska och sjelf öfverleva denna 2 år. Om de franska siffrorna äro sanna, hvilket som sagdt betvivlas, isynnerhet som de utan anmärkning gått genom pressen, är det lätt att inse att kvinnan i Frankrike med sin stora lifskraft måste bibehålla sig väl och intaga en dominerande ställning trots det att hon mycket litet bekymrar sig om politisk rösträtt och andra kvinno griller – medveten om sin makt, trippar hon fram, vajande eller kanske snarare vippande den oriflamme^{xxvii}

x) Härmed menar jag det antal år som förflyta innan hälften af en årskontingent födda aflidit – således ej medellifslängd

inför hvilken mannen gifvit sig på nåd och onåd sedan urminnes tider – och komma att göra det till Ragnarök.

29 Nov ± 0 Då Mr Cowper^{xxviii}, Consulting engineer, gift karl och sträng Katolik, således "eminently respectable" gästade Stockholm för att låtsas taga reda på vår berömda mitis process slunko vi, han, jag och den store uppfinnaren Wittenström^{xxix}, detta mönster för äkta män, en qväll in på en maskerad i den lifligare genren och det sista jag såg af den allvarlige britten var att han med libjudare min satt och kolkade champagne med några små guds englar (han hade £ 10 i dagtraktamente af oss). Dagen derpå skulle vi luncha tillsammans, men Wittenström och jag fingo vänta en evighet på vår celebre gäst, som, då han tillsist kom mer än vanligt blek och allvarlig, halt lakoniskt ursäktade sin brist på punktlighet med ett "I have been to confession" – var således ren igen. – och för att uppnå samma resultat efter gårdagens erotiska

utgjutelser drar jag nu slutstroferna i Huxleys briljanta
”Utvecklingslära och gammal testamentlig tradition”^{xxx}

”Den antagonism mellan vetenskap och religion hvarom det talats så mycket förefaller mig fullkomligt konstlad, framkonstruerad å ena sidan af kortsynta religiösa personer som förvexla en viss vetenskapsgren, teologien, med religionen sjelf, och å andra sidan af lika kortsynta vetenskapsmän, som förgäta, att inom vetenskapens område faller endast sådant, som kan blifva föremål för ett klart intellektuellt förstående, men att vi, så snart vi komma utanför detta område, måste nöja oss med att ana, att hoppas och att icke veta (hear, hear!)

Det förefaller mig som om de nuvarande Europeernas moraliska och intellektuella lif vore frukten af den vexilverkan, stundom under form af antagonism, stundom af befruktande utbyte, mellan den Semitiska och den Ariska folkstammen, som tog sin början i historiens mor-

gongryning, då Greker och Fenicier första gången stötte samman, och som sedan har fortsatts af Kartager och Romare, af Judar och Europeer, ända fram till våra dagar. Vår vetenskap och vår konst (möjligen med undantag af musiken äro Ariska insatser, men vår religions innersta väsen hafva vi från Semiterna.

Åtta hundra år före Kristus förkunnade redan Israels profeter, midt i hjertat af en polyteistisk verld, ett religions ideal som tyckes mig vara en fullt så underbar snilleinspiration som Fidias^{xxxii} konst och Aristoteles vetenskap:

”Hvad annat begär väl Herren af dig än att du gör hvad rätt är och vinlägger dig om kärlek och vandrar i ödmjukhet inför din Gud” – om någon så kallad religion tager något ifrån dessa Mikas^{xxxii} storslagna ord, då anser jag att han hänsynslöst stympa religionens fullkomliga ideal, och lägger han något till dem, då anser jag att han beslöjar detta ideal.

Hvilket kunskapsmått, hvilken vetenskaplig kritisk skärpa skulle kunna

rubba detta ideal, om någon, som eger kunskap och tankeskärpa, kunde tänkas vara nog orimlig att försöka det? Skulle någon vetenskaplig forskning kunna bevisa att det rätta är värdelöst, eller att kärleken är förhatlig? Skulle den kunna mildra den bittra kontrasten emellan vår handling och vår trängtan? – Kan den föra oss till universums gräns och förmå oss att säga – nu är det nog, nu förstå vi det oändliga.

De gamla Semiterna egde förmågan att vredgas, och säkerligen skulle profetens staf hasteligen hafva drabbat den lärjunges hufvud, som frågat Mika ifall gud icke dessutom begärde att han blindt skulle tro på Genesis skapelsehistoria;

Det som vi nuförtiden i allmänhet behaga kalla för religion är till stor del Helleniserad judendom – Det Helleniska elementet är icke sällan bemängdt med en väldig återstod af uråldrig hedendom och en stor tillsats af den grekiska filosofiens sämsta och svagaste produkter. Det judiska återigen, tynges af fragment ur gammal Persisk och Babylonisk eller rättare Ackadeisk teologi.

Vetenskapen är icke antagonistisk mot

Religionen utan mot de hedniska kvarlevor och den underhaltiga filosofi under hvilka religionen i det närmaste förqväfves. För min del hoppas jag att den antagonismen aldrig skall komma att upphöra, utan att vetenskapen intill tidens ända måtte fortsätta att fylla en af sina viktigaste uppgifter, den, att befria menskligheten från bördan af den falska vetenskap som påtvingas henne i religionens namn.

-Puuh! Detta var ju ett riktigt Marstrands arbete^{xxxiii}, men så känner jag mig också säker att det skall bli riktigt skönt att åter få börja synda, tyvärr endast på papperet.

Huxley talar om att vissa framstående teologer förklara de millioner år gamla fossilers förekomst i den blott 5000 år gamla jorden dermed, att Gud lagt dit dem för att pröfva vår tro – knepigt uttänkt både af Gud och teologerna. Andra tro emellertid att han endast skapat dem i ett anfall af skämtlynne^{x)} – detta förefaller mig mera sökt.

Kyrkans fordran på blind tro är nutidens aflatskrämeri. Aflatskrä-

^{x)} Bibelns gud är allt annat än skämtsam, det hemska vidundret

maren sade: "offra kofvan och dina synder skola varda dig tillgifna," – Kyrkan säger: offra förstånd och tankefrihet och var min lydige son och i gengäld ger jag dig vissheten om evig lycksalighet, hur stor rackare du än är.

Meresjkowski^{xxxiv} omtalar en rysk sekt hvars andaktsstunder inleddes och avslutades med bön och lofsånger under det att mellantiden egnades åt de vildaste sexuella orgier.

Moseböckernas tillförlitlighet ifråga om skapelsen och syndafloden ökas väsentligen af att den höga ålder som de gamla Judarne uppnådde, förmodligen möjliggjorde muntliga meddelanden emellan å ena sidan Adam och gubben Noach och å andra sidan mellan denne och Abraham – måtte varit intressant att lefva på den tiden – jag tycker mig se unga Abraham med kramlåda^{xxxv} på ryggen komma manschlande^{xxxvi}?? till gamle hederlige rödnäste Noach och vid ett stop araratvin lyssna till dennes småprat om paradiset^{a)}, syndafallet och sjölifvet i arken – det borde kunna göras något att detta uppslag – skall "cram"^{xxxvii} bibeln

och sedan möjligen försöka mig på't – Noach är egentligen den enda sympatiska gubben i hela bibeln – han var ju också så der till hälften skeppare.³⁾

Nu är det så fåröbannadt kallt i mitt gemena rum att jag knappast kan skriva för dvalhandthet – det tar hus i helvite då den riktiga vinterkylan sätter till – får väl lägga mig till sängs några månader liksom Isländarna.

Gud förlåte mig som svär så vådligt. Stina, den lilla 3 åriga jëntan i rummet bredvid drar på med kötteder värre än en distinktionskorpral^{xxxviii} och det har hon lärt sig genom att lyss på mig genom brädväggen, Gusigne barnet. Nu måste jag tutta på min fotogengubbe.

Så der san^{xxxix}, nu fryser man inte ihjäl, blir bara förgiftad.

"Fromhet är alldeles liktydigt med ett ytterst noggrant iakttagande af alla heliga gudstjensthandlingar och försonar hur många moraliska brott som helst, alldeles som grymhet förräderi, äktenskapsbrott och mord icke hindrade Israeliterna att betrakta David såsom en man riktigt efter

Guds eget sinne. Brott mot människor kunna försonas men hädelse mot Gudarne är en oförlåtlig synd. Menniskorna sjelfva förlåta lätt hvarje oförrätt, om den blott icke sårar deras egenkärlek^{x)}, och de skapa Gudarne efter sin afbild, ja efter sin egen afbild skapa de dem (Huxley).

”Då judarne skapade Gud var det synd att de ej togo en bra karl som förebild – Misstag; just så såg en bra karl ut den tiden” (hvem skref detta?)

”Samman med denna (kristna) teologi, tillväxa ock dess oskiljaktiga följeslagare, tron på onda andar, på besättelse, trolldom, på besvärjelser, tecken och under, tills de Kristna från 12te århundradet efter Kristus försjunkit till en mera förnedrande, mera rå vidskepelse än Israeliterna från 12te århundradet före honom.

3 December ± 0 Morgontidningarne meddela den sorgliga nyheten att den unge bildsköne härföraren, Danilo Monte Negros kronprins^{xi} svårt sårats i en hjeltemodig strid mot turkarne.

4 December +0 ofvanstående sensationella

^{x)} sannt – jag förlåter sjelf lättare en oförrätt än en ohöflighet.

telegram beriktigas i dagstidningarne så till vida att den unge hjelten ej sårats utan endast under stridens hetta fått ett häftigt anfall af rännis.

Våra tappra furstar som på oräkneliga slagfält höljt sig med ära tyckas besitta ”charmed lives” idet att på 400 år, så vidt jag vet endast 2 (säger två). Gustaf II Adolf och Karl XII råkat i misshugg, under det att alla de öfriga, som väl kunna räknas i hundra tal klarat skifvan utan att ha fått så mycket som en skråma.

I det blodiga sjöslaget vid Svensksund ”leddes” den svenska skärgårdsflottan till seger af Tjusarkonungen^{xli}, - från en bergsknalle i land, utom skotthåll för kanonerna.

Om den store härföraren Ludvig XV har jag redan skrivit förut.

Jag talade en gång med Major v. Stedten som kommenderade de tyska trupperna i Kamerun och berömde de stora tyska härförarna och strategerna, Moltke^{xlii}, v. Roon^{xliii}. Blumenthal^{xliv}, Prinz Friederich Carl^{xlv} (der Rothe Prinz) – Friederich Carl! Ut-

ropade majoren, måtte fan ta'n – han gjorde så mycket dumheter att generalstaben hade fullt schå med att reparera följderna af dem – han inbillade sig nemligen att han var skicklig general – nej, kronprins Friederich, det var en furstlig general comme il faut^{xlvi} – tapper och ståtlig eldade han vid behof truppernas mod med sin närvaro, samtidigt som han hade det sunda och för en prins ovanliga förståndet att ej det minsta befatta sig med deras ledning.

Under Finska kriget lär Gustaf III en gång varit i elden och då uppfört sig oklanderligt, hvaremot han en annan gång under en reträtt tror jag det var, greps af panique.

Jag har tryglat igenom Hochschilds^{xlvii} långtrådiga men ytterst lärorika memoarer, hvilket dock skett om qvällarna i sängen, så att jag ej kunnat annotera någonting – skall läsa dem en gång till, det äro de värda. Totalintrycket efter genomläsandet af denna dagbok är att den franske ambassadören hade rätt som skref hem om det dåtida Sverige att: La Suède est un corps pourrit^{xlviii}

1sta januari 1913 Så har då vår gamla skabbiga och mögliga kula än en gång i underdånigt fjesk slagit ett hvarf kullerbyttor omkring sin lysande, enväldige härskare, som väl blickar ned på henne med sublimt förakt.

För mig har det dock gångna året varit som de föregående, enligt naturens ordning lite sämre förstås, men lugnt och fridfullt som i grafven och då får man vara nöjd – Helsan god fast jag höll på att trilla av pinn i Maj, men humöret lite trist af brist på sol i mitt norr-rum under den förbannade, djefla vintern. Minnet försvagas så småningom. – Tankar som födas, likna irrbloss, någon gång rätt vackra fast dimmiga, som stiga upp ur ett stagnerande träsk – de försvinna lika hastigt som de komma. Måste därför genast fotograferas här.

En viss slöhet har också börjat visa sig i det att intresset för det dagliga tjafset minskar år från år, - kan nu vara komplett likgiltigt ty här är allt fullkomligt intresselöst, men som ett

Tecken till inträdande ålderdomsslöhet är ju saken lite ledsam. Ännu så länge är det dock bara tjafset som hjernan tröttnat att hålla ordning på – Viktigare ämnen, politik, sociala frågor etc. tyckes hon klara lika bra som förr, kanske bättre, emedan hon ser dem mera fördomsfritt och så att säga på afstånd – proportioner och perspektiven bli mera markerade.

Jag har länge funderat på att flytta någonstans till kusten för att anblicken af mitt älskade haf skulle verka uppryckande och förädlande på sinnet, men det är visst försent påtänkt – fan vete om hela Atlanten skulle kunna denna verkan åstadkomma. Dessutom kanske jag lefde upp igen och då kostar jag bara pengar, hvilket är yuye–

2 saker hafva vi svenskar gjort bra under 1912, Fbåtsinsamlingen^{xlix} och de Olympiska spelen^l, båda två verkande uppryckande för nationen och briljanta reklamer i utlandet – Måtte vi nu ej slå oss i ro på våra lagrar utan riktigt energiskt hugga i med förberedelserna till

den nya Olympiaden i Berlin 1916^{li}.

Under Stockholms Olympiaden visade sig svenskarne vara goda "allround men" men utmärkte sig ej så serdeles som specialister och detta är som det skall vara – att hela kroppen utvecklas harmoniskt är naturligtvis hvad man bör eftersträfvä, och det är att hoppas att sporten så småningom skall inriktas härpå fast utvecklingen visserligen för närvarande tyckes gå i motsatt riktning, mot akrobatism men sunda förståndet måste dock segra till sist. Det vore en stor uppgift för oss svenskar att taga ledningen vid en dylik omläggning af sporten och vi skulle passa bäst af alla för denna uppgift på grund af att vår fysiska uppfostran trots alla deviationer hvilat på den Lingska gymnastikens^{lii} trygga bas.

Kroppen besitter icke mer än ett visst quantum latent kraft som kan uppöfvas, i hög men dock alltid begränsad grad och om denna uppöfning kan centreras på enstaka kroppsdelar och muskler, bli de öfriga lidande, det är ren matematik. Det samma gäller naturligtvis om själen och därför är den nutida fördömda specialiseringen inom alla områden en för

forbannelse – men hur skall man komma ifrån den – I det moderna samhället kan man ej tränga sig fram om man ej koncentrerar sin kraft på en punkt. Om en stark karl ställer sig och dunkar på en tall med en stor präktig slägga, kan han få stå der och dunka tills han kreperar, utan att få ikull den under det att en liten klen ynkedom med en dålig slö yxa knåpar ned den om han får hålla på – Hans svaga kraft koncentrerad på yxeggen är effektivare än den starkes stora kraft fördelad på släggans breda yta - också ren matematik.

Det är därför ej underligt att personer hvars hela energi koncentrerar sig på att kafva åt sig pengar, lyckas härutinnan.

Då jag frågade den mystiske doctor Sommershield^{liii} i London hvarför han, den vildaste bland de vilda, ej drack, svarade han: Man får ej splittra sina krafter – jag helgar hela mitt lif åt liderligheten.

3 januari ± 0 Få se hur packet, Balkanstaterna och stormakterna koka ihopet nere på Balkanhalvön – hoppas att de komma i lufven på hvarandra, det unnar jag dem

af allt hjerta fast det gamla ordspråket: När tjufvarne komma ihop att slåss, får bonden sin ro igen”, väl ej härvidlag kommer att besannas, ty mina vänner Turkarnes roll är utspelt här i Europa – de höra ej hit, och få de nu behålla Konstantinopel, till på köpet utan Adrianopel^{liv} som ju är dess utanverk, så är det naturligtvis endast en tidsfråga när de äfven bli utsparkade derifrån. Hoppas att då detta inträffar Ryssland får fri passage genom Dardanellerna och derigenom ett för det väldiga riket nödvändig utfartsväg till världshafven.

Om jag vore i Turkiets ställe och visste att min Europeiska saga vore all, skulle jag spela va banque^{lv} och slåss till sista man bara för att tillfoga de gemena Kristna, de föraktliga hycklarna, så mycket ondt som möjligt innan jag fölle – Hvem vet förresten hur det då skulle gå. Balkanstaterna äro väl vid det här laget i det närmaste utpumpade, under det Turkiet ännu har stora resurser – och finge jag tillsist sparken ur Europa, skulle jag dra mig tillbaka till mitt gamla Asien, röka min narghilée^{lvi} och drömma om mina houris^{lvii} och som uppiggande sport slå ihjäl Kristna

Edvard Faustmans dagbok nr VIII 1912

då det då kunde pompa??^{lviii} sig.

Rumänien vill ju också ha en trasa med i byken – detta ger förhoppning om ytterligare trassel.

- Bäst vore om det ginge med Balkanstaterna som med ormarna i menageriet hvilka åto upp hvarandra, så att endast svansspetsarna återstodo^{lix}. Mitt hat till patrasket dernere beror väl till en del derpå att ingenstädes det kristna hyckleriet med åtföljande fanatism florerar värre än der.

Med tanke på det berättigade intresse som min okände vän Kongl. Sekterns från 1830 talet dagbok^{lx} väckte, nedskrifver jag här mina bokförda utgifter under år 1912, utvisande hvad en förståndig frisk skapligt nykter och ej absolut nödlidande yngling kan lefva på i början af 20de århundradet – på "lande" förstås. Att slutsumman blifvit så pass hög – kr. 1221.10 – beror, dels på att jag under året klädt upp mig, så att jag för närvarande är en fullfjädrad bonnsprätt, dels på att jag ingått som medlem i F-båtsföreningen med 25 kronor, hvilket jag anser vara den förståndigaste utgift jag gjort på länge, hvar jemte jag varit tvungen att lägga mig till med ny säng och nya sängkläder emedan den gamla uppställningen var full med s.k. väggmadamer^{lxi}.

som mina inkomster under räkenskapsåret varit kr. 1223,90. Har jag haft den tillfredsställelsen att bokföra en kapitaltillväxt af kr. 2,80

Vivre. Mat.	Bröd	kr.	52,45	
	Mjök	"	36,85	
	Smör	"	31,25	
	Ägg	"	9,85	
	Sill etc.	"	2,85	
	Kött, korv	"	11,55!	
	Potatis	"	0,50!	
	Honung	"	7,00	
	Grönsaker, frukt	"	1,70	
	Socket	"	11,45	
	Sirap	"	3,70	
	Gryn, mjöl	"	3,15	
	Fisk (Vestkust)	"	3,00	
	Ärter	"	1,00	
	Kakao	"	1,35	
	The	"	12,80	
	Kaffe	"	7,60	
	<u>Diverse</u>	"	<u>27,65</u>	Kr. 226,80
	Hyra		"	62,50
	Uppassning		"	11,15
	Fotogen, ved, ljus, tändstickor		"	20,85
	Tvätt		"	24,65
	Diverse		"	<u>2,50</u>
Vivre				Kr. 348,15

Transp. Kr. 348,15

Edvard Faustmans dagbok nr VIII 1912

	Transp.	Kr.	348,15
Kläder	"		256,25
Inventarier	"		86,05
Böcker	"		140,00
Tidningar	"		12,45
Gåfvor	"		137,10
Resor	"		48,65
Fylla	"		34,50
Post,telefon, frakter	"		15,95
Tobak	"		11,40
Skatter	"		69,50
Diverse	"		<u>63,65</u>
		Kr.	1221,10

öfver "Vivres konto, kr. 348,15 är jag högfärdig – det torde vara rekord för en matfrisk före detta goddagspilt.

Stärkt af den rikliga föda jag inmundigat har jag under årets lopp traskat 485½ mil^{lxii} hvilket också torde vara rekord, liksom fjolårets dagsrodd på 53 kilometer – allt för tjyvgubbar förstås – I år tänker jag försöka sätta långkatjesrekord.

Vill man lefva billigt skall man basera sin diet på mjölk och bröd och undvika kött som är dyrt i förhållande till sitt näringsvärde och dessutom genomuselt här

på landet. Om mjölkens qvävehalt skulle visa sig otillräcklig – hvilket jag ej tror att den gör – för rationel näring, - kan man sätta i sig lite ost, hvilket öfverhufvud taget är ett briljant födoämne – jag förmodar att en ostsmörgås, helst på hårdt bröd och en bra mugg mjölk är ungefär den bästa föda man kan få – jag är öfvertygad om att vi behöfva animalisk föda, annars bli vi mesar. Japanerna måste åka öka på sina soldaters ration af animal föda under kriget med 100 gr. om dagen.

Idun^{lxiii} har firat sin femtioårsdag med en anslående fest arrangerad af Herr Ruben Gson Berg^{lxiv}. Högtids qvädet var författadt af Herr Filip Tammelin^{lxv} och framfördes af skalden sjelf^{b)}.

"Unser Herr ist immer mit dem Sieger"^{lxvi} (Tysk statsman)

7 januari ± 0 Jag har grälat med dem här om ålderdoms försäkringsfrågan men jag misstänker att ingen af oss är så serdeles hemmastadd i frågan tillsvidare – Hvad jag håller på är att äfven de som genom arbetsamhet och ett sparsamt lif lyckats skrapa ihop lite till

ålderdomen böra på åtnjuta pension, icke endast de som äro utblottade – annars premieras ju lättja, slöseri och oduglighet – mera härom då jag satt mig in i saken.

8 januari ± 0 Se här ett lockande och instruktivt program för en veckas underhållande vistelse i detta Kultur centrum.

Måndag. Långt samtal, (med kaffe halv), med organisten och folkskolläraren Agust Flodqvist gemenligen Chronschough^{lxvii} kallad om den absoluta obehöfligheten af så kallad högre bildning.

Tisdag. Föredrag i Folkets Hus om den lika absoluta omöjligheten för Sverige att komma i krig med en digression om de förbannade kappertalisterna af hemmasonen Werner Ek.

Onsdag. Kort bönesuck på 3 timmar med Efraims Efterföljare^{lxviii} under brodern Lindqvist från Amerikat

Thorsdag Sammanträde af svenska nationalförbundet under presidium af Moses, med längre föredrag af ordföranden om Sveriges undergång Judar, tullar och Korset.

Fredag Soiré musicale hos grosshandlaren, kaffe med dopp, Musik, Teosofi (Fröken B. som opponent på strängt biblisk grund), musik, homeopati och ögondiagnostik, Thesouper^{lxix}, musik, teosofi.

Lördag Humoristisk musikalisk aftonunderhållning i kooperativen (koprativen stafvas det på affischerna) af Sörmlands Stina och Kalle i Kroken (bondekomiker) 1sta plats ?? öre, andra 25, Sörmlands Stina, "fat, fair and forty" med korta kjortlar prinsessan Ingeborghår^{lxx} och händerna i sidorna, Kalle i knäbyxor, långt tvärklippt hår, krokiga ben och rygg, samt mullbänk, så att man tydligt ser att han är bonde – båda kemiskt fria från röst – stackare det är synd om kräken.

Söndag Högmessa i Kyrkan, eventuellt med dans i predikstolen af kyrkoherden, efter orgelakompagnement af Flodqvisten på kvällen sockenfylla och slagsmål - som synes ha vi möjligheten här till andlig förkofran.

Fröken B. är den kristnaste människa jag träffat på. En gång i höstas då en ovanligt grann regnbåge visade sig, inriktade hon den stora hederliga hunden Boy's beskedliga tryne mot denna och sade: ser du Boy, denna regnbåge har Herren satt på himmelen till ett tecken att ingen syndafloed mer skall öfvergå jorden.

– Hon har lemnat oss nu, emedan hon var så elak att de inte kunde dras med henne längre i det hus

der hon var inackorderad.^{xx)} var inte lässen ?? lille du var mycket dummare i de föregående ???^{lxxi}

10 Januari±0 Det var sjefva faen^{x)} hvad jag tycker att jag börjar på att bli dum^{xx)}. Beror detta på tilltagande senil slöhet och likgiltighet, detta års gemena vinter i förening med mitt iskalla sollösa dystra norr-rum – jag är ju jemnt så dvalhändt att jag knappast kan skriva, den allmänna fäaktigheten och kompletta meningslösheten af lifvet här – och denna långkatjes – eller beror det möjligen på undernäring?

Att jag slöar till är ju gifvet men det är ej så lätt att konstatera det. Man måste ha fakta att stödja sig på och noga syna dessa innan man drar slutsatser och ett sådant faktum har jag tyckt mig finna att jag ej följer med det nuvarande kriget med samma intresse som Boerkriget och det Rysk – Japanska, för att inte tala om det Fransk-Tyska i min ungdom, då man hade namnen på generaler och slagfält på sina fem fingrar – jag kommer ihåg dem än. Men detta är ändå icke något fullgodt bevis, ty under det nuvarande kriget hyser man ju inga sympatier för någondera parten, möjligen något lite för Turken utan önskar endast att packet skall slå ihjäl hvarandra så mycket som möjligt.

^{x)} "Jag fanar så mycket jag vill" sa prinsessan Maria^{lxxii} då man förebrådde henne att hon svor – Det tyckes vara en viss piff på den fjällan lite á la storhertiginnan af Gerolstein^{lxxiii}

och dessutom äro ju alla namn som förekomma rent af omöjliga, så att man inte gitter att stafva igenom dem – jag tror emellertid att hjernan är åtskilligt grötigare än förr. Vintern kan jag inte göra något åt och inte heller rummet förrän i höst, men då flyttar jag, hvart f-n som helst bara jag får sol. Fäaktigheten och intigheten i tillvaron får jag finna mig i – Återstår dieten. Kolhydrater och fett får jag nog af i form af bröd, gröt växtmargarin och mjölk och jag tycker att en liter af denna sistnämnda borde innehålla tillräckligt med qväfve - Kanske inte ändå och därför skall jag börja sätta i mig lite ost också, få se hvad det kan göra och har till en början köpt hem ett väldigt schok norsk gammel ost – deilig! Gammel osten är Norrmännens värdefullaste insats i den Europeiska Kulturen – Enbart den gör dem existensberättigade. Säkert är, att då jag fått mig ett rövvarmål god och kraftig mat, känner jag mig morskare och argare än då jag håller på med mitt hemmablask – och det är uppiggande – "Gud älskar en god hatare" säger Fritz Reuter.^{lxxiv}

"Ilskan utgör en kraft och en krafts

verkan till nytta eller skada beror på sättet att anbringa den" (Doktor Kleen).^{lxxv}

"----- Man klandrar mig för att ha skrivit denna broschyr^{lxxvi} mot en person ----- jag har skrivit mot professor Retzius^{lxxvii} oaktagt han blott är en person, derföre att han ensam bråkar, intrigerar och ställer till lika mycket spektakel som om han vore ett helt kollegium "(Doktor Kleen "Små fejder i bläck").

"Ilskan utgör en kraft", säger Kleen ja det utgör spriten också. Dess användande är en diskontering af lifskraften, men måste såsom sådan användas med förstånd – Den höjer för tillfället mod, intelligens och dådkraft och minskar känsligheten för kritik, egen och andras, till den verkan till godt eller ondt detta hafva kan – precis som ilskan – Dagligt småsupande liksom ständiga ficklån, är obetingadt skadligt.

Tåget öfver Bälterna^{lxxviii} hade nog aldrig företagits om ej Karl X och Dahlberg^{lxxix}, trogna sin vana tagit några stöddiga tankeställare.

Då Dahlberg låg som fredsunderhandlare hos Danskarne skref han till Karl X att underhandlingarna fortgingo på ett tillfredsställande sätt och under den bästa sämja. "Vi ligga alla under bordet hvarje qväll".

"De Österrikiska monarkerna ha vunnit flera länder i sängkammaren än på slagfältet."

I slutet af 1700 talet förekom en karikatyr^{lxxx} föreställande en jättelik Katarina den andra^{lxxxi} framför hvars fötter förekommo diverse helt små kungar, af hvilken kungen af Polen, som varit Katarinas älskare säger: "Ingen har så mycket som jag bedragit till hennes förstorande" (agrandissement) – hvarpå den svenske, Gustaf den III svarar: "Något sådant kan ingen qvinna i verlden beskylla mig för."

England är frihetens och religionens fasta borg i Europa: Gå bara flitigt i kyrkan och undvik skandal, så får du göra hvadfaen du vill godt eller ont och blir salig på köpet.

Till och med hinduiska prester (Krishna) se blekfeta, sliskiga och stryktäcka ut – ja såg en och annan i London.

I Kamerun ansågos missionären vara mörast – deras muskler voro slappa – och sjömän segast – dessa sednare voro dessutom "böxska" af den myckna tobäken.

Jag såg en gång en grupp fotografi af svenska missionärer, hanar och honor som flytt från Kina på grund af boxare upproret^{lxxxii}.

1/^{lxxxiii} De båda gamla frihetskämparne Bright^{lxxxiv} och Gladstone^{lxxxv} som under ner än en mans ålder vid hvarandras sida troget stridit för frihet och rättvisa för det lägre folket, blefvo tillsist oense i Homerule-frågan^{lxxxvi}, fast de fortfarande hade stor aktning och beundran för hvarandra – Då man efter denna brytning talade med endera af den om hans fordne stridskamrat och nuvarande motståndare fick man till svar: "Oh he is a splendid fellow – but – alas! – och med sorgsen min knackade den tillfrågade sig med pekfingret i pannan.

3)^{lxxxvii} Se här en liten näpen barnkammarvisa^{lxxxviii} om syndafloden till en superb melodi – har naturligtvis glömt de flesta af de 20 verserna.

The animals went in one by one (I arken) Hooray, Horay
The animals went in one by one Hooray, Hooray
The animals were in an awful funk, they
Crawled and they jumped an in they slunk
The elephant got so beastly drunk he could
Not carry his trunk^{x)}

x) Det förefaller som den drullen redan på Noachs tid var känd för sin svaghet för starka drycker – men hvar fick han dem ifrån? Man ser att totalförbud är ett misstag.

The animals went in two by two Hooray
The cockatoo and the kangaroo^{x)}
They all went in two by two for to get out
of the rain

The animals went in three by three, Hooray
The lous and the the bug and the lively flea
They all went in three by three for to get out of
the rain

The animals went in four by four Hooray
The rhinoceros and the bristly boar
They all went in four by four for to get out of
the rain – och så vidare upp till tjugo
slutade ----went in twenty by twenty – Hooray
and now I think that you have got plenty –

2)^{lxxxix} Då jag reste hem från Kola via Archangelsk – Petersburg – Helsingfors, kom jag tidigt en morgon till Ruibinsk^{xc}, nära Moskwa, som jag hade några timmar på mig innan tåget fortsatte, gick jag ut för att se på sta'n i soluppgången och hamnade i ett kyrktorn der utsikten beundrades. Då jag skulle pallra mig ner igen råkade jag trampa på en

x) Hur fasen kom kangaroon ifrån Nya Holland^{xc1} till Eufratdalen trakten af Ararat?

brädlapp som, bland en hop andra, låg på golvet – och **Bång!** dundrade en stor klocka till öfver mitt hufvud – Förskräckt steg jag till sidan på en annan brädstump och **Bing!** pinglade en liten sate – och så dansade jag någon sorts kachucka deruppe i ensamheten under ett öronbedöfvande accompangement af Bang Bång Bing **Bång** - jag hade råkat midt upp i klaviaturen till Ruibinsks berömda klockspel – men den fröjden varade ej länge, ty rätt som det var uppenbarade sig en uniformerad skäggig Ryss, stor som en kakelugn och högg mig i hampan, och ehuru jag på min aldra bästa Ryska försökte förklara sammanhanget, drog han iväg med mig^{x)} – till Sibirien tänkte jag, eländiga kättare i första häpenheten – men det blef bara till en liten trind pop – lyckligtvis svart så att var en smula bildad och förstod lite tyska – som iförd en lappad nattskjorta och kalsonger stod borta vid skåpet och tog sin första magborstare – och han hade så roligt åt mitt äfventyr att han bjöd på zakuska^{xcii} och rumkor i mängd, så att vi på stationen, dit han följde mig, tungt hängande på min arm, ej hade tid till att inmundiga mer än ett fåtal

^{x)} Att karlen ej lät tala med sig, berodde nog derpå att ingen af qvinna född menniska förstår min aldra bästa Ryska

rebinovkor, hvarpå jag efter att ha blifvit omfamnad och pussad af min lille vänlige och lortige värd, afreste, under det att denne, stadd mot den skrattande stinsen, tillvinkade mig ett sista hjertligt farväl – se sådana böra presterna vara

a)^{xciii} Abraham, profryttaren talade om Nineveh^{xciv} (?) och piggade upp gubben Noah, så att han började på att dilla om Eva, med fikonlöf, som han i sin ”storm och drängperiod” (en herrlig, makalös försvenskning)^{xcv} trängtat efter då han låg i en skogsbacke och såg hur hon badade utan fikonlöf – alldeles som då en verserad och och vidtberest man här på vischan talar om sedeförderfvet i verldsstäderna och möts med ett öfverlägset: ”Maken till Fia i Ekbacken ha de ändå inte.

Oj, oj, oj hvad det kunde göras af lifvet i arken – jag vill så gerna göra`t men jag knacker i taket – skall det göras måste det göras briljant – så innerlig djurvän som jag är skulle jag passa för jobbet – men, men, men: jag knacker i taket – Både spyflugan och jag dö väl på kuppen – jag hade i taket, i un domen, ett bra håll hvarigenom

jag kunnat slippa ut – varm, ädel humor – nu äger jag bara den Kongl. Svenska galghumorn och den sätter jag så lågt att – oh fi done – att istället för att genom taket – hålet i taken - gå som en fjert i rymden, så sätter jag den mera substantiellt i hålet på denna W. C som kallas min dagbok –

b) Ruben Qson^{xcvi} har på grund af sin jernhårda flit och sitt briljanta minne - och betydliga förmåga som talare – blomstertalare – eröfrat sig en position här i Sverige – men jag har känt honom under många år - och det är en jubelåsa. – Det är på tok att en låt vara aldrig så arbetsam och aktningsvärd åsa skall representera Sverige^{x)} vid alla möjliga universitets med flera möten. Han talade en gång i Kjøbenhavn om Heidenstam – Politikken refererade hans tal med sex rader om hans välsittande frack - en äkte Stockholmselegant – och tre rader om talet – Hans urfåniga mor visade mig urklippet och sade glädjestrålande: ja – elegantare karl än Ruben finns det då inte

^{x)} Det skulle roa mig mycket att höra Waldemar Vedels^{xcvii} tankar om idioten.

Fotnoter.

ⁱ Sid 1. "divertissement": en fram till 1900-talet vanlig benämning på lättisam musikalsk underhållning.

ⁱⁱ Sid 1. "Per Svinaherde" en sång (grundad på en gammal folksaga) ur sagospelet med samma namn, komponerad (1887) av Ivar Hallström, svensk tonsättare och pianist (1826-1901) full text: http://minata.tripod.com/rensa/illl_visa_30_jun.html Ett musikalskt mellanspel: En jättefin gammal inspelning hittade jag på Library of Congress (amerikanska motsvarigheten till Kungliga Biblioteket) inspelad i Chicago av Joel Mossberg 1906. <http://www.loc.gov/jukebox/recordings/detail/id/1087/> Finns en aning yngre, men mycket mindre raspig inspelning på Youtube: Ivar F Andersson, 1929 <http://www.youtube.com/watch?v=0s5r1xf3mfM> Den gamla sagan användes också av H C Andersen för sin berättelse "Svinaherden" (org text: <http://wayback.kb.dk:8080/wayback-1.4.2/wayback/20100107153228/http://www2.kb.dk/elib/lit//dan/andersen/eventyr.dsl/hcaev018.htm>) vilket förstås leder vidare till ännu ett musikalskt mellanspel : http://www.kb.dk/da/nb/fag/dafos_old/kildevaeld/Lovise_Hansen/foertaellinger/svinedrengen/index.html Kan inte låta bli att bifoga länk till en modernare musikalsk variant grundad på samma historia (från svenska Melodifestivalen 1966) "Nygammal vals" <http://www.youtube.com/watch?v=NDrd61QFNZI>

ⁱⁱⁱ Sid 1. "Hillman" jag tror att denne Hillman är Kapten Frans Henrik Hillman 1877-1916, civilingenjör, medlem i Svenska Teknologföreningen, och skrev "Föbättrad farled mellan Väneren och Kattegat" 1909. (Moses är Mauritz Rydgren, se Dagbok VII fotnot 34)

^{iv} Sid 1. "Kola": Kolahalvön, nordvästa Ryssland

^v Sid 1. "Vardö": Ort i Finnmark, Norge: Skandinaviens enda stad med arktiskt klimat.

^{vi} Sid 2. "rumkor": slang för "rumka" – en blandning på 50% rom och 50% vodka. Lite längre ner bildar Edvard ett verb av det: "Då vi sent om sider after ihärdigt rumkande landstigit i Vardö..."

^{vii} Sid 43. "Pop" : nedlåtande benämning på katolsk eller ortodox präst.

^{viii} Sid 2. "frimicklar": nedsättande term för ordenssällskapet Frimurare. (eng. Freemasons)

^{ix} Sid 4. "Dr Kidd" – amerikansk post-order kvacksalvare, hans verksamhet beskrivs utförligt i detta utdrag från en finsk uppsats "Health, Horror and Dreams for Sale" av Riita Oittinen 2001: http://www.igm-bosch.de/content/language2/downloads/EAHMH_4_09RO.pdf

Kvacksalveri var en stor fråga i början av seklet, och Dr Kidd nämns (dessa länkar är mycket svårlästa, jag har plockat ett stycke av den andra länken nedan och försökt renskriva den) här i Östgötaposten 8/4 1904 (skrolla ner c:a en ½ cm ner i textmassan till höger : artikeln heter "Medicinska bref" av Adolf Strömstedt)

http://magasin.kb.se/searchinterface/page.jsp?issue_id=kb:87355&sequence_number=3&recordNumber=&totalRecordNumber

och även 13/10 1905 (c:a 1/3 ner) renskrivet nedan

http://magasin.kb.se:8080/searchinterface/page.jsp?issue_id=kb:167688&sequence_number=4&recordNumber=&totalRecordNumber

"Om kvacksalveri och bedrägliga läkemedel Östgötaposten 13/10 1905 Af allt geschäftsmakeri torde intet vara så lönande som kvacksalverie* och handeln med hemliga läkemedel (area- ns). Detta beror till största delen på allmänhetens stora okunnighet i medicinska frågor. Vidare kan den ej bedöma de svårigheter, som möta en läkare i praktiken. Visserligen har den medicinska vetenskapen särskildt under det sista århundradet gjort oerhörda framsteg och så småningom ryckt upp i de exakta vetenskapernas led, men ännu äro otaliga frågor af största vakt olösta. Mycket gängse är den uppfattningen, att hvarje åkomma kan botas, blott läkaren föreskrifver den rätta medicinen.....

..... Huru d :r Kidd, den smarte amerikanaren, betjänar sina offer, börjar väl så småningom bli allmänt bekant. Han har agenter sprida öfver hela riket, hvilka förse honom med adresser på personer, som

lida af någon kronisk sjukdom. Dessa erhålla till sin stora förvåning ett långt bref från den "människovänlige doktorn", hvori han säger sig genom en vän till den sjuke ha blifvit underrättad om hans lidande och beder på samma gång om närmare underrättelser samt förklarar sig villig att lämna litet profmedicin gratis. Ej så sällan, slutar den förtroliga brevväxlingen — anlagd på att så mycket som möjligt uppskaka offret och på samma gång tillförsäkra ofelbar hjälp — med en rekvisition på värdelös medicin till ett oskäligt, ja för mången nästan ruinerande pris"

^x Sid 6. "Bästa sättet att bli rik i Amerika är att lancera ett nytt piller eller en ny sekt." : Anses av vissa i debatten i USA fortfarande vara sant i dag, (jfr Scientologi)

^{xi} Sid 6. "Lilla W6" En klassisk s.k. "murvelkrog" i Klarakvarteren i Stockholm. W6 dyker upp ibland på olika Stockholm/Klara historiska siter, och den roligaste läsning har gamla krogen "Tennstopets" hemsida, med denna färggranna artikel om kroglivet i Stockholm från slutet av 1800-talet och framåt.

<http://www.tennstopet.se/index.php/stopet/artikel/tennstopet-och-stad-i-foervandling>

^{xii} Sid 7. "Likbjudare" = ålderd. beteckning på person som inbjuder gäster till begravning.

^{xiii} Sid 7. "fläta ben" från SAOB : (starkt vard.) i uttr. *fläta benen*, under gången korsa med benen ("saxa") på grund av onykterhet.

Edvard Faustmans dagbok nr VIII 1912

"Flätar du benen och krusar och bugar, / Det är ju ärligt, det tycker Bacchus om." Bellman, c:a 1770.

^{xiv} Sid. 8. "V6" – Edvard varierar stavningen på W6.

^{xv} Sid 8. "ryggmatisk" = enl . Språkdata: en folklig ombildning av "reumatisk"

^{xvi} Sid 8. Herman Sandeberg: mångsidig herre – löjtnant, drev frågan om en järnväg till Nynäshamn som 1856 gav ut "Project till en jernväg mellan Stockholm och Nynäshamn" och 1861 "Om Nynäsbanan" mm. <https://www.google.se/search?hl=sv&tbo=p&tbm=bks&q=inauthor:%22Herman+Sandeberg%22> Sandeberg var med och skrev Sveriges tidiga standardverk om svampar, klassikern "D:r M.A. Lindbergs svampbok" (första uppl 1902). Han var särskilt intresserad av tillagningsdelen. Boken har digitaliserats och finns på denna amerikanska site om man vill ladda ner den (på PDF eller på annat sätt) <http://archive.org/details/drmalindbladssva00lind> (Jag har också bifogat en PDF) Det finns 1 exemplar, på Kungliga Biblioteket, av hans bok från 1884 "Olika slags tillagning af tomater" - man kan beställa den digitalierad via KB, 100:- + 3:- per sida, och det vill man ju.

Herman Sandeberg var svåger via sin syster Hulda till August Sohlman (1824 – 1874), som var Aftonbladets chefredaktör mellan 1857 – 1874

^{xvii} Sid 8. "sprakfåle" = "ostyrig ung person" (Nationalencyklopedin)

^{xviii} Sid 9. "vif" = Edvard behagar vitsa med engelskan "wife" kanske?

^{xix} Sid 10. "fru Ankarkrona" = Sophie Wilhelmina Lamberg (1820 – 1895) tre äktenskap : 1) änka vid 21 års ålder efter Löjtnant Carl Sebastian Tamm (f 1814 - död i Sachsen,Tyskland 1842) 2) Sten Wilhelm Theodor Ankarcrona och 3) Carl Fredrik von Bergen

^{xx} Sid 10. "öfvergaf sin make, nationalsvinet" = Sten Wilhelm Theodor Ankarcrona 1819 – 1894, brukspatron (Runsa Slott, Uppland) (som gifte om sig med skådespelerskan – bl.a. på Dramaten -Hilma Regina Tengmark 1875) Har inte hittat så mycket mera om honom, och undrar förstås varför Edvard kallar honom "nationalsvinet" ...?

^{xxi} Sid 10. "husets informator, den förföriske Carl v. Bergen" 1831 – 1897, författare och föreläsare inom religion och senare spiritism och teosofi . Svensk Biografiskt Handlexikon noterar: " Han var den förste (svenske) af dessa »yrkesföreläsare», hvilka i de stora europeiska länderna söka göra den moderna forskningens frukter tillgängliga för en större allmänhet. Han var i besittning af en glänsande teknisk framställningskonst, som dock skämdes af en betydlig själfkärlek, ofta förenad med ytlighet och skattande åt frasen" <http://runeberg.org/sbh/bergencf.html>

^{xxii} Sid 12 " Die Eifersucht ist eine Leidenschaft die mit Eifer sucht was Leidenschaft" en dikt/epigram/ordlek skriven av österrikaren

Franz Grillparzer (1791-1872) Ung. på svenska : "Svartsjuka är en passion, som nitiskt söker vad som orsakar lidande"

xxiii Sid 12 "gasterade" = gastera : ålderd. göra gästbesök.

xxiv Sid 13. "påter" avses Porter på Edvards svensk-engelska vis?

xxv Sid 13. Welander, Edvard "Blad ur prostitutionensfrågans historia" 1904.

xxvi Sid 14. "sans peur et sans reproche" = ung. "utan rädsla och utan klander" – ett bevingat ord som handlar om Pierre Terrail seigneur de Bayard, http://en.wikipedia.org/wiki/Pierre_Terrail,_seigneur_de_Bayard (har inte skrivit ut denna, är på 19 sidor), fransk riddare 1473-1524, kallad allmänt för "Chevalier de Bayard" eller "le bon chevalier" (den Gode Riddaren), idealriddaren – en sällsynt kombination av duglighet och redbarhet. Hans biografi som publicerades 1527 och befäste hans berömdhet, finns digitaliserad i engelsk översättning (online & Epub fungerar för ev. utskrift på denna länk, jag har också bifogat en färdig pdf): <http://archive.org/details/storyofchevalier00mailiala> . Tjusig bild: <http://www.gutenberg.org/files/11363/11363-h/images/bayard.jpg>

xxvii Sid 15. "oriflamme" = "gyllene flamma", fornfransk riksfana, en rödsidenduk monterad på en lans av förgylld koppar, mönster i

lysande gult – solstrålar alt kors. Användes första gången 1124 och sista gången i slaget om Agincourt 1415, då den sägs ha fallit i engelsmännens händer. <http://en.wikipedia.org/wiki/Oriflamme>

xxviii Sid 16. "Mr Cowper" = E.A. Cowper, mångsidig välkänd brittisk ingenjör vid denna tid, men jag kan inte hitta närmare biografiska uppgifter om honom på nätet, bara en rad uppfinningar (bland mycket annat: kullager för cykelpedaler och "the Amazing Writing Telegraph" – se artikel från Scientific American 1879: <http://chestofbooks.com/crafts/scientific-american/XL-13/Cowper-s-Writing-Telegraph.html>) Han skrev senare om mitisprocessen, som Edvard nämner, och som har med stålproduktion att göra och uppfanns av Per Östberg med vilken Edvard senare startade företaget Åbom, Faustman & Östberg. Ett citat från Stockholms Stadsmuseums byggnadsinventering av Kungsholmen Västra 1991 där företaget nämns: "Vid slutet av 1870-talet startade P Östberg och J E Faustman Karlsviks Gjuterier. 1885 började de använda sig av mitismetoden. Den innebar att järn för mindre gjutgods smältes i deglar med hjälp av oljeeldning. Metoden har gett namn till Mitisgatan som går genom Karlsviksområdet där gjuteriet låg." (se också fotnot 27)

xxix Sid 16. "Wittenström" = Carl Gustaf Wittenström (här citerat från <http://villapetrolea.forst.nu/anstallda/svenska-civilingenjorer-som-arbetat-hos-nobel-alt-i-ryssland/> "Wittenström, Carl Gustaf, ingenjör född 1831 i Värmland. Läroverket i Karlstad 1840 – 46, bergsskolan i Filipstad 1849 – 50, elev FrKA 1850 – 53. Surahammar, Nyköping. Anställd vid en av L. Nobel verkställd järnvägsbyggnad i trakten av Novgorod 1857 – 59. Ryska statens arsenal 1860. Sedan Finland,

Himalaya, Indien. Ing vid Motala verkstad, Domnarvets järnverk. Paris guld medalj 1878. Studieresa i England. Började 1880 försök gjuta smidesjärn v Inedal, senare England. Processen utexperimenterades v Ludvig Nobels verkstad i Petersburg. Uppfann oljeeldad smältugn, och torde ha varit den första som använt aluminium i stålgiutgods, blev "mitisgods", utställd i Moskva 1882. Tillverkningsrätt f Sverige såldes till Faustman & Östberg, som under W ledning uppförde ett gjuteri vid Karlsvik i Sthlm."

Den bereste Wittenström var också en skicklig fotograf :

<http://www.flickr.com/photos/tekniskamuseet/sets/72157628009144103/with/6347678732/>

^{xxx} Sid 17. Här överätter Edvard ett långt avsnitt från Thomas Henry Huxley's bok, som utkom på svenska 1906. (avsnittet tar slut mitt på sidan 20.) Huxley var läkare och palenteolog, och betydde bl. a. mycket för spridningen av evolutionsteorin – "Darwins Bulldog" kallad. http://sv.wikipedia.org/wiki/Thomas_Henry_Huxley

^{xxx} Sid 18. "Fidias" Alltid härligt att se verk av Fidias, grekisk skulptör som levde från ca 490 f.Kr, en av klassiska Greklands största konstnärer. Här en, (numera borta) Zeusstatyn i Olympia, nästan 12 meter hög, en av den antika världens sju underverk. http://en.wikipedia.org/wiki/Statue_of_Zeus_at_Olympia

^{xxxii} Sid 18. "Mika": en profet verksam i Israel omkring 735-700 f.Kr. Hans profetior utgör grunden I Mikas bok, han är en av de så kallade mindre profeterna i Gamla Testamentet.

^{xxxiii} Sid 20. "Marstrands arbete": Avser fångarnas situation på Carlstens Fästning i Marstrand, som blev särskilt bekant och fruktad bland Sveriges fångelser. För att bygga denna fästning, som vid den tid den stod färdig ansågs vara Europas starkaste, krävdes det mängder av sten och tungt arbete som slet hårt på straffångarna. Man införde "Marstrandsarbete" som en särskild strafform i den svenska lagstiftningen 1653 (för t ex mord, mordbrand, stöld, sedelförfalskning mm), ett straff som i hårdhet ansågs komma näst efter dödstraff. <http://www.carlsten.se/om-carlstens-fastning.htm#fastningens-magnifika-historia>

^{xxxiv} Sid 21. "Meresjkowski " = Dmitrij Merezkovskij (1865 – 1941) rysk poet, romanförfattare, litterär kritiker, religiös tänkare - en av de tidigaste och mest ansedda företrädarna för rysk symbolism.

^{xxxv} Sid 21. "kramlåda": gårdfarihandlare använde en sådan för att förvara och bära de varor som de skulle sälja. Som detaljhandlare i många år har jag aldrig funderat över var uttrycken "detaljhandel", "grosshandel" etc kommer ifrån förrän jag nu skulle söka efter betydelsen av "kramhandel", som visar sig ha sin ursprung i reglering av handeln, först i Stadslagen från 1300-talet, och vidare på 1700-talet. Minut/krämare/kramhandeln avser handlare som fick sälja "hur lite som helst": bland dessa torghandlare, gårdfarihandlare t.ex. Ur Nordisk Familjebok 1913 (under uppslagsordet "Minuthandel") <http://runeberg.org/nfbr/0337.html>. Mängder av varianter på ordet "kram" och sammansättningar finns I Svenska Akademiens Ordbok, länk (sök sedan på "kramlåda" i högerspalten.) Ordet finns belagt sedan 1500-talet. <http://g3.spraakdata.gu.se/saob/>

xxxvi Sid 21. "manschlande" alt "mauschlande" vad är detta för ord??

xxxvii Sid 21. "cram" fr. engelskan: plugga, snabbläsa stora mängder av text

xxxviii Sid 22. "distinktionskorpral" : tidigare den högsta korporalgraden

xxxix Sid 22. " Så der san" = "så där ja" - jfr hoppsan, ojsan etc.

xl Sid 23. " Danilo Monte Negros kronprins": Danilo Petrovic-Njegos 1871-1939.
http://en.wikipedia.org/wiki/Danilo,_Crown_Prince_of_Montenegro
(Obs att på sidan 23/24 berättar Edvard att ryktet om Danilos död var överdrivet!) Under Balkankrigen ledde han tillsammans med sin far Kung Nicholas den förste den Montenegrinska armén. Han utropades till kung den första mars 1921 och abdikerade av oklara skäl en vecka senare, och bodde resten av sitt liv i Nice.

Filmbolaget MGM hade i första, stumfilmsversionen, av "The Merry Widow" 1925 - regisserad av Erich von Stroheim – en rollfigur kallad "Prince Danilo" (spelad av John Gilbert) och som liknade den "riktige" kronprins Danilo lite för mycket : han stämde MGM för förtal 1934, vann och tilldelades \$4 000 i skadestånd. Om filmen:
<http://screenrave.com/2011-05-02/tcm-festival-the-merry-widow-movie-review/> Hela filmen finns på Youtube :

<http://www.youtube.com/watch?v=qMXtCVE5w0s> MGM spelade in filmen på nytt 1934 efter stämningen, (nu som ljudfilm och musikal) ändrade tid och plats och den nya, regisserad av Ernst Lubitsch, med Jeanette MacDonald och Maurice Chevalier (som fortfarande fick heta Prince Danilo som rollfiguren ju hette redan i den ursprungliga Franz Lehar-operetten) i huvudrollerna, blev en strålande succé och en modern klassiker. Trailer till denna version :
http://www.youtube.com/watch?v=hT3t_h4MVGc

xli sid 24. " Tjusarkonungen" = Gustav III.

xlii Sid 24. "Mottke" = Helmuth von Moltke (1800-1891), preussisk fältmarskalk . Anses vara en av de största militärstrateger från senare delen av 1800-talet, och en av pådrivarna till första världskriget. Smeknamn "Der grosse Schweiger"/ "Den store tyste". Ett märkligt liv : http://en.wikipedia.org/wiki/Helmuth_von_Moltke_the_Elder
Den 30 januari 2012 offentliggjordes ljudinspelningar, som man trott vara förkomna, som von Moltke gjort 1889 i samarbete med Thomas Edison med Edisons nya uppfinning fonografen, där han läser Goethe och Shakespeare. Citerar ur Wikipedia : "The two cylinders made by Moltke are the only known voice recordings of anyone born in 1800, that is, in the 18th century." Inspekningsarna finns utlagda på Youtube med text och översättning:
<http://www.youtube.com/watch?v=1BBkFacaBHY>

Edvard Faustmans dagbok nr VIII 1912

Ett fint foto av Edison och hans fonograf taget 1878.

http://en.wikipedia.org/wiki/File:Edison_and_phonograph_edit1.jpg

xliii Sid 24. "v. Roon" = Albrecht von Roon, (1859-1873), preussisk militär och statsman, bl a krigsminister under Bismarck 1803-1879.

http://en.wikipedia.org/wiki/Albrecht_Graf_von_Roon

xliv Sid 24. "Blumentahl" = Leonhard Graf von Blumenthal 1810-1900, preussisk fältmarskalk.

http://en.wikipedia.org/wiki/Leonhard_von_Blumenthal

xlv Sid 24. "Prinz Friederich Carl" Prins Friederich Carl av Preussen, (1828-1885).

[http://en.wikipedia.org/wiki/Prince_Friedrich_Karl_of_Prussia_\(1828-1885\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Prince_Friedrich_Karl_of_Prussia_(1828-1885))

xlvi Sid 25. "en furstlig general comme il faut" = "en ordentlig general", högt beröm från dessa herrar.

xlvii Sid 25. "Hochschild" = Rutger Fredrik Hochschild 1752-1806, Stadssekreterare, främst känd som memoarförfattare. Citat från Svenskt biografiskt lexikon: "För eftervärlden är H känd framför allt som memoarförfattare. Som sådan intar han i viss mån en särställning. Den gustavianska tidens memoarlitteratur var i regel författad av adelsmän. H däremot representerar den borgerliga ämbetsmannaklassen, och hans nedteckningar speglar opinionen

inom dessa kretsar." Memoarerna, hans dagboksanteckningar och brev, som täcker tiden 1771-1801, gavs ut långt efter hans död.

<http://www.nad.riksarkivet.se/sbl/Presentation.aspx?id=13678>

xlviii Sid 25. "La Suède est un corps pourrit" = "Sverige är en rutten kropp"

xlix Sid 27 " Fbåtsinsamlingen" : 1912 bildades Svenska Pansarbåtsföreningen som samlade in pengar till byggandet av en pansarbåt, i protest mot den liberala Staaf-regeringen, som kraftisk minskat anslagen till militären.

http://sv.wikipedia.org/wiki/Svenska_pansarb%C3%A5tsf%C3%B6reningen Som ett resultat byggdes "HMS Sverige", "F-båten" kallad, som sjösattes 1915. Fartyget avrustades 1947, och skrotades 1958.

[http://sv.wikipedia.org/wiki/HMS_Sverige_\(1915\)](http://sv.wikipedia.org/wiki/HMS_Sverige_(1915))

l Sid 27. "Olympiska Spelen" Stockholms "solskensolympiad" förstås, ett litet mellanspel med sport följer här:

<http://www.youtube.com/watch?v=eApv4zIzhjU&feature=related>

li Sid 28. "Olympiaden i Berlin 1916" = Spelen som aldrig blev av: Berlin valdes som nästa OS-värd under Stockholmsolympiaden, ett stadion invigdes där 1913. En bit in på första världskriget ställdes Berlinolympiaden in, och först 1920 återkom Spelen, i Antwerpen.

http://en.wikipedia.org/wiki/1916_Summer_Olympics

^{lii} Sid 29. "Lingska gymnastiken": grundad av Pehr Henrik Ling (1776 – 1839), den svenska gymnastikens fader kallad. En månsidig herre, gymnastikpedagog (grundade vad som senare blev GIH – Gymnastik- och idrottshögskolan) och litterärt verksam - medlem i Götska förbundet och Svenska Akademien.
http://sv.wikipedia.org/wiki/Pehr_Henrik_Ling. Vad var då den "Lingska gymnastiken"? Citat från Svenska Gymnastikförbundets hemsida: "Ling tänkte: De gymnastiska övningarna ska grunda sig på kroppens eget behov. Kroppen själv är målet och det förnämligaste redskapet för övningarnas utförande. För Ling var det självklart att gymnastiken skulle bygga på de nya rönen om människokroppen och på rörelselagarna. Varje kroppsdel och varje organ skulle få sin dagliga dos av motion. Liksidighet blev en viktig princip: höger och vänster kroppshalva skulle utvecklas lika mycket. Han delade in sin gymnastik i fyra typer efter gamla förebilder.
Pedagogisk gymnastik "förmedelst vilken människan lär sig att sätta sin kropp under sin egen vilja".
Militär gymnastik "vari människan söker, förmedelst ett yttre ting det vill säga vapen eller ock medelst sin kroppsliga kraft, under sin vilja, sätta en annan yttre vilja".
Medikal gymnastik "söker lindra eller övervinna de lidanden som uppstått i hennes kropp".
Eстетisk gymnastik "varigenom människan söker att kroppsligt åskådliggöra sitt inre väsen; tankar och känslor". Ling mot elitism: Rörelserna fick inte i första hand vara prestationsinriktade eftersom Ling ogillade elitism och akrobatik. Slutmålet var en allsidigt utbildad kropp, en harmonisk helhet där ingen kroppsdel fick försummas"

^{liii} Sid 29. "den mystiske doctor Sommershield" Till min besvikelse har jag inte listat ut (trots mycket möda) vem denne intressante doctor är.

^{liv} Sid 30. "Adrianopel" = tidigare Hadrianopel (efter Romerske kejsaren Hadrianus), senare det moderna Edirne, Turkiet. Har kallats, pga sitt läge, för den "mest omstridda staden i världen" - den ligger längst upp i Turkiets nordvästra hörn, vid gränsen mot Grekland och Bulgarien. Här utkämpades bl a slaget som räknas som ett av de avgörande för Romarrikets fall: 378 förlorade romarna mot Goterna.
<http://sv.wikipedia.org/wiki/Edirne>

^{lv} Sid 30. "spela va banque" = uttryck "spela för banken" = "spela för allt eller inget", med ursprung i två besläktade ytterst populära/notoriska kortspel: "baccarat"
<http://en.wikipedia.org/wiki/Baccarat> och/eller "Faro" (eller "Pharaoh" i USA)

^{lvi} Sid 30. "narghilée" (turk/arabiskt)= vattenpipa = ghelyan (persiskt) = hookah (ind/eng)Franskspråkiga sidan (narguilé):
<http://fr.wikipedia.org/wiki/Narguil%C3%A9> Engelskspråkiga sidan (hookah): <http://en.wikipedia.org/wiki/Hookah>

^{lvii} Sid 30. "mina houris" : "Houri" = (islamsk/arabisk) modesta skönheter, "kyska föreslagerskor från paradiset med vackra ögon" De är religiöst/mystiska inslag i islamskt kultur. (Fast jag misstänker att

Edvard är mer vanvördig här...) Houris förtjusande Wikipediasida:

<http://en.wikipedia.org/wiki/Houri>

lviii Sid 31 ?? "pompa sig"????

lix Sid 31. "ormarna i menageriet hvilka åto upp hvarandra, så att endast svansspetsarna återstodo" Gammal klassisk gåta som står sig, senast nu i oktober hittade jag, (bland massor med andra träffar) på frågesiten "118000": "Fråga : Om 3 ormar ligger i en cirkel och alla börjar äta varandra och börjar på svansen. Vart tar dom vägen när dom ätit upp varandra? Svar : Vi på 118100 tror inte att det är möjligt för ormarna att de skulle lyckas äta upp varandra, men att de skulle kunna komma långt och att ringen skulle bli mindre och mindre tills alla ormarna är så skadade att de alla dör samtidigt och tillslut blir uppäten av någon annan varelse." - Ursprunget hittas nog i en förvrängning av den genom tiderna populära Ouroboros eller Uroborus, den omättlige ormen/draken som äter sin egen svans. Beskrivits redan av Platon som den första levande varelsen och en symbol för oändligheten. <http://en.wikipedia.org/wiki/Ouroboros>

lx Sid 31. "min okände vän Kongl. Sekterns från 1830 talet dagbok" : Kongl. Sektorn = titel för en statlig kanslist, Edvard avser Rutger Fredrik Hochschild, se ovan fotnot 45.

lxi Sid 31. "väggmadamer" = vägglöss!

lxii Sid 33. "485½ mil" – det var en väldig massa mil - nog avser väl Edvard "miles" och inte svenska mil? Wikipediasidan "mil" gör inte saken klarare... <http://sv.wikipedia.org/wiki/Mil>

lxiii Sid 34. "Idun" avser Sällskapet Idun" ("Idun" är en gudinna i nordisk mytologi, omväxlande beskriven som kärlekens och kunskapens gudinna.) Sällskapet Idun syftade till att " *åvägbringa en vidsträcktare personlig beröring emellan de i Stockholm bosatta män, hvilka ägnar sig åt vetenskap, vitterhet och konst*", grundat 1862. Jubileet 1912 lät man teckna sällskapets historia i *Några bidrag till sällskapet Iduns historia*. Ett reportage om Sällskapet Iduns historia och jubileum hittas i novembernumret 1912 av kultur- och aktualitetstidskriften "för kvinnan och hemmet" som också hette Idun, men inte ska förväxlas med Sällskapet Idun. (Tidskriften Idun utgavs 1887-1963.)
http://www.ub.gu.se/fasta/laband/erez/kvinnohistoriska/tidskrifter/idun/1912/pdf/1912_47.pdf

lxiv Sid 34. "Ruben Gson Berg" (1876 -1948) svensk litteraturhistoriker och språkforskare. (och läste, som den fjärde i ordningen, "Nyårsklockorna" på Skansen 1899!)

lxv Sid 34. "Filip Tammelin" : 1839-1915. Citat ur "Nya Stockholm" av Claes Lundin, utgiven 1890 : "På festkvädens område kan dock ingen öfverträffas af Filip Tammelin, den outtröttligaste af alla högtidsdiktare. Ser man hr Tammelin, en aktad tjänsteman i kammarrätten, som måste vara ett för poetiskt begåfvade personer

ytterst lifgivande räkningsverk, träda in i ett sällskap, kan man vara säker på, att han har ett poem i fickan och att han ej undandraget sig att därmed glädja sällskapet."

^{lxvi} Sid 34. "Unser Herr ist immer mit dem Sieger": = ty. ung.: "Vår Herre är alltid med segrarna/alt med segraren" Vem den tyska statsman är som ska ha sagt detta har jag inte lyckats lista ut.

^{lxvii} Sid 35. "Chronsough" : huvudperson i August Bondesons roman "Skollärare John Chronsoughs memoarer" (utgiven i två delar 1897 och 1904). Ur Nationalencyklopedin: "Chronsough" [kru:nsku:g] kallas ibland en halvbildad person, i lika mått fylld av okritisk vördnad för auktoriteter och av mästrande översitteri gentemot olärda. Namnet är hämtat från August Bondesons geniala pastisch... Bondeson har satsat både självironi och känsla för det heroiska i den unges bildningskamp men också skoningslös blick för det löjliga hos typen, märkbart redan i stavningen av det nya släktnamnet." Bokens båda delar finns i "Litteraturbanken": del 1 <http://litteraturbanken.se/#!/forfattare/BondesonA/titlar/SkollareJohnChronoughsmemoarer/sida/1/etext> , och del 2 <http://litteraturbanken.se/#!/forfattare/BondesonA/titlar/SkollareJohnChronoughsmemoarerNyfoljd/sida/i/etext>

^{lxviii} Sid 35. "Efraims Efterföljare" : Enligt Gamla Testamentet: en av Israels tio förlorade stammar, omnämns i GT - Jesaja 28 som "Efraims druckna män"

<http://www.biblegateway.com/passage/?search=Jesaja+28&version=SV1917> men möjligen syftar Edvard på vissa kristna sekters idéer om att Amerikas befolkning härstammar från en av Efraims söner? Efraim och hans efterföljare har varit ett populärt och ökänt ämne att spekulera i, i ett antal tusental år.

^{lxix} Sid 35. "Thesouper" Vi tror : "tesupé" , = den brittiska eleganta eftermiddagsmålet "Afternoon Tea", möjligen kvällsmålet, "High tea"

^{lxx} Sid 36. "prinsessan Ingeborghår" : Prinsessan Ingeborg, (1878 – 1958) mycket populär dansk prinsessa som blev gift med prins Carl av Sverige, kung Oscar II:s son. Hon hade mycket lockigt kort hår – se fotot: [http://sv.wikipedia.org/wiki/Ingeborg_av_Danmark_\(svensk_prinsessa\)](http://sv.wikipedia.org/wiki/Ingeborg_av_Danmark_(svensk_prinsessa))

^{lxxi} Sid 37. "xx) var inte lässen Ba?? lille du var mycket dummare i de föregående???" : Edvard syftar på sig själv, se ett par rader ner i texten. Men om "smeknamnet" är Ba eller Ra eller bu eller bä kan jag inte tyda, liksom inte heller sista ordet i meningen.

^{lxxii} Sid 37. "Prinsessan Maria" : torde vara den jättespännande Maria Pavlova, (1890 – 1958) (svensk prinsessa mellan 1908 – 1914) http://sv.wikipedia.org/wiki/Maria_Pavlovna_av_Ryssland, storfurstinna av Ryssland, gift med svenska Prinsen Wilhelm 1908 (de fick sonen Lennart Bernadotte tillsammans) De skildes 1914. Citat ur länken ovan : "Under tiden i Sverige hade Maria svårt att anpassa sig

till det formella hovlivet och chockerade ofta genom sitt informella sätt." Mer i artikeln ur Populär historia:

<http://www.popularhistoria.se/artiklar/skandalprinsessan-maria-pavlovna/>

^{lxxiii} Sid 37. "storhertiginnan af Gerolstein" : En opera bouffe/operett av Offenbach från 1867 (" La Grande- Duchesse de Gerolstein") om en bortskämd och upprorisk ung dam. Musikaliskt mellanspel! Overturen :

<http://www.youtube.com/watch?v=ETdvibw03Oc&feature=related>

^{lxxiv} Sid 38. "Fritz Reuter": (1810 – 1874) tysk författare som skrev realistiska och humoristiska folklivsskildringar, den mest kände är romanen "Livet på Landet" (1862, org ty. titel "Ut mine Stromtid") som filmats flera gånger (bl a i Sverige 1924).

^{lxxv} Sid 39. "Doktor Kleen" = Doktor Emil Kleen 1847-1923, se Dagbok VII, fotnot 16.

^{lxxvi} Sid 39. "denna broschyr" avser "Små fejder i bläck eller professors anfäktelser" skriven av Doktor Kleen 1912. Anledningen till pamfletten, (i vilken han hårt angrep Retzius - se nästa fotnot – och var så "förgrymmad på honom och verkligen velat komma åt honom"), var intrigerna mot Marie Curie i samband med 1911 års nobelpris i kemi. Det hade kommit fram 1911 att Marie Curie, då änka, hade haft en relation under ett år med en gift man, en skandal som hennes akademiska konkurrenter utnyttjade, också med rasistiska övertoner; detta samma år som Nobelkommittén gav henne

kemipriset. Då skandalen bröt försökte vissa i Sverige avstyra att hon skulle åka till ceremonin i Stockholm.

<http://www.npr.org/blogs/krulwich/2010/12/14/132031977/don-t-come-to-stockholm-madame-curie-s-nobel-scandal> länken är tyvärr lite svår att printa ut men läsvärd)

^{lxxvii} Sid 39. "Retzius" = Magnus Gustav Retzius (1842 – 1919) svensk anatom, ledamot av Svenska Akademien, läkare, professor. Nominerades 23 till Nobelpriset i fysiologi/medicin men fick aldrig priset. Han var en av rasbiologins centralgestalter. Retzius var Lars Johan Hiertas svärson, gift med Hiertas yngsta dotter Anna (Edwards halvsyster) http://sv.wikipedia.org/wiki/Gustaf_Retzius

^{lxxviii} Sid 39. "Tåget öfver Bälterna" – den berömda marschen över isen 1658 under Karl Xs första danska krig : Tåget över Lilla Bält (danska: "Lillebælt" ett sund mellan Jylland och) & Stora Bält (danska: "Storebælt" ett sund, avgränsat av Fyn i väster och Själland i öster.) http://sv.wikipedia.org/wiki/T%C3%A5get_%C3%B6ver_B%C3%A4lt

^{lxxix} Sid 39. Dahlberg = Erik Dahlbergh (1625 – 1703) militär, arkitekt, ämbetsman, landshövding, generalguvernör, etc. etc. http://sv.wikipedia.org/wiki/Erik_Dahlbergh Bland mycket annat planerade han och redigerade det berömda planschverket "Suecia antiqua et hodierna" (= Det forna och nuvarande Sverige) http://sv.wikipedia.org/wiki/Suecia_antiqua_et_hodierna Kungliga

Edvard Faustmans dagbok nr VIII 1912

Biblioteket har digitaliserat detta fantastiska verk :

<http://www.kb.se/samlingarna/Kartor-bilder/Suecia-antiqua/>

^{lxxx} Sid 40. "karikatyr" – Det är inte den här nedan som avses, men denna, gjord 1791 av den brittiske karikatyrtecknaren James Gillray, kan ge en känsla av hur den teckning Edvard menar kan ha sett ut. (Och Katarina är ju med!) <http://en.wikipedia.org/wiki/File:Taming-of-the-Shrew-Gillray.jpeg>

^{lxxx} Sid 40. "Katarina II" den fascinerande (och tacksamt omskvallrade) ryska kejsarinnan Katarina den Stora (1729 – 1796) http://sv.wikipedia.org/wiki/Katarina_II_av_Ryssland

^{lxxxii} "Boxare upproret": Ur Wikipedia: Boxarupproret var ett folkligt uppror i Kina åren 1898-1901, som periodvis hade officiellt stöd från Qing-regeringen, och riktade sig mot ökande europeiskt inflytande över landets ekonomi och politik, och mot både utländska och infödda kristna. En mängd utlänningar samt tusentals kineser som sades ha samröre med fienden dödades. Upproret kvästes mycket våldsamt med hjälp av utländska soldater (De allierade utländska trupperna var från Storbritannien, Ryssland, Japan, Frankrike, USA, Tyskland, Österrike-Ungern och Italien) Kina fick efteråt betala ett stort skadestånd till de berörda länderna. <http://sv.wikipedia.org/wiki/Boxarupproret> En karikatyr från tiden med de koloniala storheterna: : http://en.wikipedia.org/wiki/File:China_imperialism_cartoon.jpg

^{lxxxiii} Sid.41. Edwards fotnot 1) hör till sid 1 i dagbok VIII, samtalet med lilla snälla fru Lidströmer.

^{lxxxiv} Sid 41. "Bright" = John Bright 1811 – 1899, brittisk statsman och radikal talare. Känd bl a för sitt hårda arbete för rösträttsreformer, sitt stöd till Nordstaterna under det amerikanska inbördeskriget, och sin oerhörda vältalighet. http://sv.wikipedia.org/wiki/John_Bright

^{lxxxv} Sid 41. "Gladstone" = William Ewart Gladstone, (1809 1898) brittisk liberal politiker, premiärminister i fyra omgångar. http://sv.wikipedia.org/wiki/William_Ewart_Gladstone

^{lxxxvi} Sid 41. "Homerule-frågan" = Den brännande frågan under slutet av 1800-talet om självstyre för Irland, följdes under tidig 1900-tal om en liknande debatt om Indien, senare också Skottland, Wales och Nordirland.

^{lxxxvii} Sid. 41. Edwards fotnöter kommer i lite oordning här – denna, 3), hör till diskussionen om Noach överst på sidan 22.

^{lxxxviii} Sid 41. " en liten näpen barnkammarvisa": Flera kända gamla barnvisetexter finns: (Edwards text är delvis en lätt förvrängd, mer vuxen variant) "The Ants go Marching One by One" och "The Animals went in two by two", sjöngs till melodin till den kända sången "When Johnny comes marching home" (från det amerikanska inbördeskriget)

– den sångens melodi i sin tur är tagen från en Irländsk anti-krigs sång från sen 1700-tal : "Johnny I Hardly Knew'ya".

Så dags för musikaliskt mellanspel : "The Animals went in two by two" (med den vanligaste "barnkammartexten"):

<http://www.youtube.com/watch?v=luQjR2lsYIO>

"Johnny I Hardly Knew'ya":

<http://www.youtube.com/watch?v=NCfuar4sAKY>

^{lxxxix} Sid 41. Edvards fotnot 2) går tillbaka till berättelsen om rumkorna på sidan 2.

^{xc} Sid 41. "Ruibinsk" mod. sv. Rybinsk

^{xcI} Sid 41. "Nya Holland": historiskt namn på Australien, efter sjöfararen och upptäcksresanden holländaren Abel Tasman (1603 – 1659)

^{xcii} Sid 43. "zakuska" ryska = "en liten tugga": smårätter, en ryskt motsvarighet till smörgåsbord. Mums:

<http://www.personalchef.uk.com/images/zakuski.jpg>

Och här kan ni läsa mer än ni någonsin önskat om zakuska:

<http://www.dlc.fi/~marianna/gourmet/zakuska.htm>

^{xciii} Sid 44. Edvards fotnot a) går tillbaka på Abraham och Noack och paradiset på slutet av sidan 21.

^{xciv} Sid 44. "Nineveh" Den gamla assyriska huvudstaden, en av världens tidigast anlagda städer (c:a 6000 f.kr), numera i ruiner - förstördes helt av Babylonierna 612 f. kr. Den låg i nuvarande norra Iraq vid floden Tigris, mitt emot moderna Mosul. Längre var man osäker exakt var den legat, men återfanns (och delvis plundrades) av arkeologer i mitten av 1800-talet. För lite miljö- och tidsfärg rekommenderas varmt ett "läsa-deckare mellanspel" som också berör plundringarna: Agatha Christies "Mord i Mesopotamien" (även om den utspelar sig ett antal decennier senare)

^{xcv} Sid 44. "storm och drängperiod" (en herrlig, makalös försvenskning)": syftar på "Sturm und Drang" en livlig tysk litterär rörelse (övers. "Storm och längtan") som pågick från c:a 1760 och tjugo år framåt, en ung generation som gjorde uppror mot de klassiska tyska konventionerna. Mest berömda: Herder, Schiller och Goethe. http://sv.wikipedia.org/wiki/Sturm_und_Drang

^{xcvi} Sid 45. Edvards fotnot b) hänvisar till sid 34 om Ruben Qson, se min fotnot 62.

^{xcvii} Sid 45. "Waldemar Vedel" : dansk litteratur & kulturhistoriker (1865 – 1942) Edvards halvsyster Fannys andre make och uppenbarligen högt beundrad av Edvard.